

5.3 Οι στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών διαβιβάζουν στην Eurostat τις βασικές πληροφορίες, τις οποίες καταρτίζουν σύμφωνα με κοινές παραμέτρους και με ενιαίο τεχνικό μορφότυπο (άρθρο 5 και Παράρτημα Ι).

5.4 Οι στατιστικές μονάδες είναι αυτές που ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 696/1003 ή άλλες που ενδεχομένως θα θεσπιστούν στο μέλλον (άρθρο 6) και θα υπάρχει σύστημα ελέγχου της ποιότητας που θα συμφωνηθεί μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών (άρθρο 7).

5.5 Η Eurostat υπολογίζει τις ΙΑΔ μια φορά το χρόνο (άρθρο 8) και είναι αρμόδια για τη δημοσίευσή τους σε συγκεντρωτικό επίπεδο για κάθε κράτος μέλος (άρθρο 9).

5.6 Το σχέδιο κανονισμού δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να πραγματοποιούν έρευνες αποκλειστικά και μόνο για την κατάρτιση

των διορθωτικών συντελεστών που εφαρμόζονται στις αποδοχές και τις συντάξεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (άρθρο 10).

5.7 Συντελεστές χρονικής και χωρικής προσαρμογής. Ο υπολογισμός των ΙΑΔ γίνεται με βάση τις μέσες ετήσιες εθνικές τιμές (άρθρο 2.2). Δεδομένου ότι «η συλλογή στοιχείων μπορεί να περιορίζεται σε έναν ή περισσότερους τόπους της οικονομικής επικράτειας» καθώς επίσης και «σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο», τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν έναν συντελεστή χρονικής προσαρμογής (που δεν μπορεί να είναι παλαιότερος του ενός έτους) και έναν συντελεστή χωρικής προσαρμογής (που δεν μπορεί να είναι παλαιότερος των έξι ετών) (Παράρτημα Ι — Μεθοδολογία, αριθμοί 2 έως 4).

Βρυξέλλες, 13 Σεπτεμβρίου 2006

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για ένα περιβάλλον χωρίς χαρτί για τα τελωνεία και τις εμπορικές επιχειρήσεις

COM(2005) 609 τελικό — 2005/0247 (COD)

(2006/C 318/08)

Στις 17 Ιανουαρίου 2006, και σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 12 Ιουλίου 2006 με εισηγητή τον κ. BURANI.

Κατά τη 429η σύνοδο ολομέλειάς της, της 13ης και 14ης Σεπτεμβρίου 2006 (συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2006), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 190 ψήφους υπέρ και 3 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1 Η πρόταση της Επιτροπής αφορά ένα νέο σχέδιο ανάπτυξης ηλεκτρονικών τελωνείων, το οποίο προβλέπεται ότι θα οδηγήσει εν τέλει στην πλήρη αυτοματοποίηση του ευρωπαϊκού τελωνειακού συστήματος, το οποίο θα είναι πλέον ασφαλές, διαλειτουργικό, προσιτό και θα λειτουργεί πλήρως σε ηλεκτρονική βάση, δίχως να απαιτείται η χρήση χαρτιού. Η πρόταση αποτελεί το συμπλήρωμα που απαιτείται για την θέση σε εφαρμογή του νέου τελωνειακού κώδικα που προτείνει η Επιτροπή⁽¹⁾, σχετικά με τον οποίο η ΕΟΚΕ έχει ήδη αποφανθεί σε ξεχωριστή γνωμοδότηση.

1.2 Η υιοθέτηση του προτεινόμενου συστήματος ηλεκτρονικών τελωνείων προϋποθέτει την καταβολή προσπάθειών εκ μέρους όλων μαζί των κρατών μελών, όχι μόνον σε ό,τι αφορά τα τελωνεία, αλλά και σε ό,τι αφορά τις συνοριακές αρχές εκτός των τελωνείων οι οποίες θα αναλάβουν την ευθύνη της εφαρμογής στην πράξη των

εννοιών της **μονοαπευθυντικής διαδικασίας** και της **ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας**: οι δύο αυτοί στόχοι θα επιτρέψουν στους σχετικούς φορείς να διεκπεραιώνουν τις τελωνειακές συναλλαγές κατά τρόπο απλοποιημένο, ταχύτερο και οικονομικότερο και στα τελωνεία να προβαίνουν σε αποτελεσματικότερους ελέγχους διαχείρισης των κινδύνων.

1.3 Τα κράτη μέλη έχουν ήδη προβεί σε σημαντικές επενδύσεις για την θέση σε λειτουργία ηλεκτρονικών τελωνειακών συστημάτων. Τα συστήματα ωστόσο αυτά διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους, είτε από την άποψη του επιπέδου πολυπλοκότητας, είτε από την άποψη του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και του τρόπου χρήσης των δεδομένων. Η εναρμόνιση που επιτεύχθηκε μέχρι σήμερα είναι συνεπώς ανεπαρκής και στο πρόβλημα αυτό έρχεται να προστεθεί ένα ακόμη σημαντικότερο, άλυτο μέχρι σήμερα, που είναι το γεγονός ότι **τα συστήματα αυτά δεν είναι διαλειτουργικά**.

⁽¹⁾ COM(2005) 608 τελικό.

1.4 Η διαλειτουργικότητα θα επιτρέψει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διοικήσεων των διαφόρων χωρών. Το σχέδιο δίδει σημασία στους πολίτες, προβλέπει δε επίσης τη δυνατότητα ανάπτυξης **διαπαφών με τους εμπορικούς φορείς**, όχι μόνον προκειμένου να καταστεί δυνατή η υλοποίηση της αρχής της ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας, αλλά και προκειμένου να διασφαλιστεί η ανταλλαγή πληροφοριών. Όταν θα αρχίσει να λειτουργεί πλήρως, το νέο ηλεκτρονικό σύστημα θα έχει αποτελέσει ένα αποφασιστικό βήμα — τουλάχιστον σε ό,τι αφορά αποκλειστικώς τον τομέα των τελωνείων — προς την πραγματοποίηση του σχεδίου της ενιαίας εσωτερικής αγοράς, μοναδικά σύνορα της οποίας θα είναι τα εξωτερικά της σύνορα. Πρέπει επίσης να μην λησμονείται ότι οι συνολικές διαστάσεις των αγορών απαιτούν να ληφθούν υπόψη οι σχέσεις με τις τρίτες χώρες: μία πτυχή η οποία δεν αναφέρεται στο έγγραφο της Επιτροπής

2. Παρατηρήσεις γενικού χαρακτήρα

2.1 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι στόχοι της προώθησης των ηλεκτρονικών τελωνείων με βάση διαλειτουργικά συστήματα θα μπορούσαν να είχαν επιδιωχθεί και μέσω της συγκρότησης ενός κεντρικού τελωνειακού συστήματος. Παρατηρεί ωστόσο ότι μία τέτοια λύση δεν είναι εφικτή για διάφορους λόγους, επειδή, π.χ., είναι δύσκολο οι λειτουργικές αρμοδιότητες να «μετατοπιστούν» από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, πράγμα που θα είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της επικουρικότητας. Ωστόσο, η πραγματική αιτία που κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό έγκειται πιθανόν στην αντίσταση των κρατών μελών να παραχωρήσουν τα προνόμιά τους, μολονότι γνωρίζουν ότι ένα μέρος των τελωνειακών εσόδων υπάγεται απευθείας στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι ένας από τους μακροπρόθεσμους στόχους της Ένωσης πρέπει να είναι η διαχείριση των τελωνείων εκ μέρους της Κοινότητας: μία διαχείριση αυτού του είδους παρουσιάζει πλεονεκτήματα διότι είναι πιο απλή, πιο αξιόπιστη και λιγότερο δαπανηρή, καθώς και διότι επιτρέπει την διαλειτουργικότητα με άλλα ανάλογα συστήματα της ΕΕ και των τρίτων χωρών. Λόγω των πιθανών καθυστερήσεων στην εφαρμογή των βασικών συστημάτων που αναπτύσσει καθένα από τα 25 κράτη μέλη, χρειάζεται να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα της εφαρμογής πλήρως αυτοματοποιημένων συστημάτων όπως το αυτοματοποιημένο σύστημα εισαγωγών και το αυτοματοποιημένο σύστημα εξαγωγών, που συνδέονται μέσω ενός ενιαίου ευρωπαϊκού σημείου πρόσβασης.

2.2 Η πρωτοβουλία της Επιτροπής αποτελεί καταρχάς υποχρέωση, δεδομένου ότι η θέση σε εφαρμογή του νέου τελωνειακού κώδικα απαιτεί να είναι οι διαδικασίες συνεπείς προς τους νέους κανόνες. Πέραν αυτού, η πρωτοβουλία αποτελεί μέρος μιας σειράς πρωτοβουλιών που έχουν υιοθετηθεί σε διάφορους άλλους τομείς στο πλαίσιο των προγραμμάτων *Ηλεκτρονική Ευρώπη* και *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση* ⁽²⁾ και, ειδικότερα, αποτελεί συνέχεια των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν το 2003 με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο «Ένα απλό περιβάλλον χωρίς χαρτί για τα τελωνεία και τις εμπορικές επιχειρήσεις» ⁽³⁾. Ανάλογες υποχρεώσεις είχαν εξάλλου ήδη περιληφθεί — τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την κατάργηση της χρήσης χαρτιού — στο πρόγραμμα «Τελωνεία 2007» ⁽⁴⁾, διατυπώθηκαν δε εκ νέου με την ευκαιρία της τροποποίησης, το 2004, του κανονισμού «περί θεσπίσεως Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα» ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, COM(2003) 567 της 26.09.2003.

⁽³⁾ COM(2003) 452 της 24.07.2003, αναφέρεται στη γνωμοδότηση για τον τελωνειακό κώδικα.

⁽⁴⁾ COM(2002) 26 της 21.03.2002, αντικείμενο της γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ: EE C 241 της 07.10.2002.

⁽⁵⁾ COM(2003) 452 της 04.08.2003, αντικείμενο της γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ: EE C 110 της 30.04.2004.

2.3 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις κύριες καινοτομίες που εισάγονται με το σύστημα που προτείνει η Επιτροπή: η διασύνδεση των εθνικών συστημάτων, η ανάπτυξη διεπαφών με τις εμπορικές επιχειρήσεις μέσω της ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας, η δυνατότητα υποβολής ηλεκτρονικών αιτήσεων εκτελωνισμού και η ολοκληρωμένη διαχείριση των κινδύνων αποτελούν αναμφισβήτητα τεκμήρια προόδου, αρκεί τόσο το κοινωνικό σύνολο, όσο και οι σχετικοί φορείς να μπορούν να καλύψουν το σχετικό κόστος. Για το σκοπό αυτό, θα ήταν φρόνιμο να εξετασθούν οι επιπτώσεις που συνεπάγονται οι βίαιες αυτές μεταβολές για το προσωπικό των τελωνείων (μέσα, κατάρτιση, σταδιοδρομίες, προσαρμογή).

2.4 Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί, ωστόσο, να αποφύγει τη διατύπωση ορισμένων παρατηρήσεων σχετικών με την ολοκλήρωση των ηλεκτρονικών συστημάτων και την συμπληρωματικότητά τους. Η Επιτροπή επιδιώκει την πλήρη διαλειτουργικότητα των τελωνειακών συστημάτων: ήτοι, πρέπει να είναι δυνατή «η ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τελωνειακών διοικήσεων, καθώς και μεταξύ τελωνειακών διοικήσεων και άλλων αρχών που εμπλέκονται στη διεθνή κυκλοφορία εμπορευμάτων». Στον ορισμό αυτόν είναι σαφές ότι δεν περιλαμβάνονται **οι διοικήσεις που έχουν την ευθύνη της είσπραξης του ΦΠΑ**: ωστόσο, μία οργανική σύνδεση των τελωνείων με τις διοικήσεις που είναι αρμόδιες για τον ΦΠΑ θα μπορούσε να είναι χρήσιμη, διότι θα επέτρεπε, σε ορισμένες τουλάχιστον περιπτώσεις, τον έλεγχο των **παραποιήσεων των σημάτων καταγωγής**. Δεν πρόκειται φυσικά για ένα νέο συμβάν, αλλά αντίθετα για ένα φαινόμενο που εξαπλώνεται ολοένα περισσότερο: συχνά, εμπορεύματα τα οποία εισάγονται από τρίτες χώρες τίθενται σε κυκλοφορία (αφού καταβληθεί ο ΦΠΑ) στο εσωτερικό της Κοινότητας με ευρωπαϊκό σήμα ή με παραποιημένο ευρωπαϊκό σήμα.

2.5 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί εξάλλου να επιστήσει την προσοχή στην δεύτερη αιτιολογική σκέψη της πρότασης απόφασης. «Η πανευρωπαϊκή δράση για την παροχή ηλεκτρονικών διοικητικών υπηρεσιών (...) συνεπάγεται μέτρα που σκοπό έχουν (...) **να συμβάλουν στην καταπολέμηση της απάτης, του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας** (...)». Η δήλωση προθέσεων είναι σαφής: εκείνο ωστόσο που είναι λιγότερο σαφές είναι με ποιο τρόπο οι διατάξεις που περιέχει η πρόταση θα επιτύχουν τον στόχο αυτό. Η συλλογή των στοιχείων για τελωνειακή χρήση δεν θα μπορεί να εξυπηρετήσει άλλους σκοπούς, εάν το σχετικό σύστημα δεν **προσφέρεται για «διάλογο» με άλλα συστήματα**.

2.5.1 Τον Δεκέμβριο του 2004, το Συμβούλιο υιοθέτησε, με βάση μία αξιολόγηση της Επιτροπής ⁽⁶⁾ και μία σύσταση του Κοινοβουλίου της 14ης Οκτωβρίου 2004, το «**πρόγραμμα της Χάγης**». Το πρόγραμμα αυτό καθόριζε μία σειρά μέτρων και δράσεων για την ενίσχυση της ασφάλειας στην ΕΕ και ιδιαίτερα για την **καθιέρωση μιας συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών, τελωνειακών και δικαστικών αρχών**. Ένα μεταγενέστερο έγγραφο, της 10ης Ιουνίου 2005, εξέθετε ένα **σχέδιο δράσης για την υλοποίηση του προγράμματος της Χάγης**, παραπέμποντας σε ένα ψήφισμα του Συμβουλίου ΔΕΥ (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) της 30ής Μαρτίου 2004 στον τομέα της τελωνειακής συνεργασίας, καθώς και σε μία ανακοίνωση για την καταπολέμηση του διασυνοριακού λαθρεμπορίου προϊόντων που υπόκεινται σε περιορισμούς ή απαγορεύσεις. Σε ένα ακόμη πιο πρόσφατο έγγραφο ⁽⁷⁾, η τελωνειακή συνεργασία περιλαμβανόταν εκ νέου μεταξύ των προτεραιοτήτων. Όλα τα σχέδια που προβλέπονταν με βάση τα προαναφερθέντα έγγραφα βασίζονται στην **δυνατότητα πρόσβασης σε**

⁽⁶⁾ COM(2004) 401 τελικό.

⁽⁷⁾ COM(2005) 184 τελικό.

πληροφορίες σε ό,τι αφορά την καταστολή, στοιχείο το οποίο εμφανίζεται επίσης στο πρόγραμμα της Χάγης. Εάν ληφθούν υπόψη όλες οι πτυχές του θέματος και η φύση των εν ισχύ σχεδίων, η ΕΟΚΕ θεωρεί αυτονόητο ότι κατά τον σχεδιασμό ενός ηλεκτρονικού τελωνειακού συστήματος που προορίζεται να έχει διάρκεια μέσα στον χρόνο, δεν είναι δυνατό να μην προβλεφθεί, τη στιγμή που θα τεθεί σε λειτουργία ή σε μεταγενέστερη φάση, **η δυνατότητα αλληλεπίδρασης της τελωνειακής βάσης δεδομένων με άλλα συστήματα**, τόσο ευρωπαϊκά όσο και τρίτων χωρών, και ιδιαίτερα με αυτά που συνδέονται με την εθνική ασφάλεια. Εξυπακούεται ασφαλώς ότι πρώτιστο μέλημα είναι ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, του επαγγελματικού απορρήτου και της προστασίας των δεδομένων.

2.5.2 Στο έγγραφο της Επιτροπής δεν διαπιστώνεται παρόμοια ανησυχία, εκτός από μία σχετική αναφορά στο σημείο 2.5.1. Εξάλλου, η αιτιολογική έκθεση του εγγράφου δεν αναφέρεται καν στο πρόγραμμα της Χάγης: πράγματι, στην παράγραφο με τίτλο «Εναρμόνιση με τις άλλες πολιτικές και στόχους της Ένωσης» παρατίθενται μόνον η στρατηγική της Λισαβώνας και οι πρωτοβουλίες για την *Ηλεκτρονική Ευρώπη* και την *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση*. Εάν ληφθεί υπόψη το εδάφιο δ) του άρθρου 3 — για το οποίο γίνεται λόγος πιο κάτω — μία τόσο σημαντική παράλειψη δεν μπορεί να είναι τυχαία και η Επιτροπή πρέπει να εξηγήσει με σαφήνεια του λόγους αυτής της παράλειψης. Το γεγονός ωστόσο ότι μία πρωτοβουλία που θα έπρεπε ήδη να είχε αναληφθεί αναβάλλεται για το μέλλον είναι σαφώς απαράδεκτο.

2.5.3 Κατά τη φάση της κατάρτισης του εγγράφου, η Επιτροπή προγραμματίσε έξι σεμινάρια σε διάστημα δύο ετών, ζήτησε τη γνώμη των χρηστών, διοργάνωσε συζητήσεις στους κόλπους της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα, της ομάδας τελωνειακής πολιτικής, της ομάδας Τελωνεία 2007 για την προώθηση των ηλεκτρονικών τελωνείων και της ομάδας επαφής για τις εμπορικές συναλλαγές. Αντίθετα, δεν γίνεται καμία νύξη για επαφές με την Europol, την OLAF ή με άλλες διευθύνσεις της Επιτροπής. Ένα σύστημα δεν είναι δυνατόν να προγραμματιστεί μόνον με βάση τις απαιτήσεις των άμεσων χρηστών του· εάν επιδιώκεται η διασύνδεσή του με άλλα συστήματα, δεν είναι δυνατόν να μην ληφθούν υπόψη οι γνώσεις των χαρακτηριστικών και των αναγκών τους. Η ΕΟΚΕ έχει την εντύπωση ότι επιβεβαιώνονται τώρα οι επιφυλάξεις που διατυπώνονται στη γνωμοδότησή της για τον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα, ότι δηλαδή δεν έχει γίνει πλήρως κατανοητό ότι **στον αγώνα για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας οι διάφορες διοικήσεις είναι αλληλεξαρτώμενες**.

2.5.4 Μία ριζική αλλαγή προσέγγισης προς την κατεύθυνση που προαναφέρθηκε στο προηγούμενο σημείο πιθανόν να είναι δύσκολη εξαιτίας των περιορισμένων προθεσμιών που έχει θέσει το πρόγραμμα. Δεν φαίνεται ωστόσο να είναι αδύνατη ακόμη και τώρα η **λήψη μέτρων ασφαλείας σε ό,τι αφορά τα «ευαίσθητα εμπόρευμα»** (όπλα, εκρηκτικά, πυρηνικά υλικά, μηχανήματα και εξοπλισμός για την χημική, πυρηνική και πολεμική βιομηχανία, ναρκωτικά, οινόπνευμα, καπνός). Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να παράσχουν στοιχεία τα οποία να διαβιβάζονται, αυτόματα ή μετά από αίτηση, στις αρμόδιες για το θέμα αρχές.

2.6 Το **δημοσιονομικό κόστος για τον κοινοτικό προϋπολογισμό** είναι, με βάση την αρχή της επικουρικότητας, ισοδύναμο με αυτό που απαιτείται για την διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων και την θέση σε λειτουργία της ενιαίας ηλεκτρο-

νικής θυρίδας και των τελωνειακών πυλών. Το κόστος αυτό εκτιμάται σε περίπου 180 εκατομμύρια ευρώ, καταναμεμένα σε ετήσιες πιστώσεις το ύψος των οποίων αυξάνεται ανά έτος, ήτοι από 4 εκατομμύρια ευρώ το 2006 σε 111 εκατομμύρια ευρώ το 2011 και τα προσεχή έτη. Η ΕΟΚΕ δηλώνει σύμφωνα, εκφράζει όμως την αμηχανία της για την απόφαση να αναλάβει ο κοινοτικός προϋπολογισμός την **κάλυψη των δαπανών που συνδέονται με τις εθνικές πύλες**. Μολονότι είναι γεγονός ότι καταρχήν οι πύλες αυτές βρίσκονται στη διάθεση όλων των φορέων — είτε αυτοί είναι εθνικοί φορείς είτε φορείς άλλων κρατών της Ένωσης — προβλέπεται ότι κάθε πύλη από αυτές θα χρησιμοποιείται κυρίως από τους εθνικούς φορείς. Συνεπώς, φαίνεται πιο εύλογο το κόστος της χρήσης των πυλών να αναλάβουν τα επιμέρους κράτη μέλη και όχι η Κοινότητα. Εννοείται ότι τα πράγματα θα είχαν αλλιώς εάν η Επιτροπή προτιμήτο να αναφερθεί στις εθνικές πύλες, στις οποίες όμως δεν γίνεται ρητή αναφορά.

2.7 Σε ό,τι αφορά τη **διορία εφαρμογής**, η Επιτροπή κατήρτισε ένα χρονοδιάγραμμα με προθεσμίες οι οποίες είναι υποχρεωτικές για όλα τα κράτη μέλη και οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης στην ΕΕ: **εντός 3 ετών** πρέπει να έχουν υιοθετηθεί διαλειτουργικά αυτοματοποιημένα συστήματα εκτελωνισμού, ένα διαλειτουργικό σύστημα καταχώρισης για τους οικονομικούς φορείς, καθώς και διαδικτυακές πύλες τελωνειακών πληροφοριών· **εντός 5 ετών** πρέπει να έχουν υιοθετηθεί ένα πλαίσιο για τα ενιαία σημεία πρόσβασης και ένα ολοκληρωμένο δασμολογικό περιβάλλον σύμφωνο με τα κοινοτικά πρότυπα· και **εντός 6 ετών** να έχουν τεθεί σε λειτουργία υπηρεσίες ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι οι προθεσμίες αυτές, ιδίως δε η πρώτη, **έχουν τεθεί με βάση αισιόδοξες προβλέψεις**: τρία έτη δεν είναι αρκετά εάν ληφθεί υπόψη ότι στο διάστημα αυτό περιλαμβάνονται και ορισμένοι μήνες για την δοκιμή των προγραμμάτων και για τις ανταλλαγές με τους άλλους συμμετέχοντες. Εξάλλου, τα κράτη μέλη διαθέτουν ηλεκτρονικά συστήματα που δεν βρίσκονται όλα στο ίδιο επίπεδο, δεν διαθέτουν δε ούτε τους ίδιους χρηματοδοτικούς πόρους, ούτε το ίδιο ανθρώπινο δυναμικό. Θα ήταν επιζήμιο για τη λειτουργία του συστήματος, και ακόμη περισσότερο για την αξιοπιστία του, εάν η μη τήρηση των προθεσμιών εκ μέρους ενός ή περισσότερων κρατών μελών υποχρέωνε την Επιτροπή να επιτρέψει την παράτασή τους. Επομένως, το ισχύον πολυετές στρατηγικό σχέδιο (MASP) πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να λάβει υπόψη:

- ότι όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να έχουν εφαρμόσει πλήρως το σύστημα προτού αρχίσει να λειτουργεί και,
- ότι οι επιχειρήσεις, αφού παραλάβουν τις πλήρεις απαιτήσεις των τελωνείων της χώρας τους, χρειάζονται τουλάχιστον 12 μήνες προκειμένου να προετοιμάσουν τα σχετικά συστήματα. Η βιομηχανία και το εμπόριο δεν πρέπει να υποχρεωθούν να υποβάλουν τις συνοπτικές δηλώσεις εισαγωγών και εξαγωγών πριν εφαρμοστούν πλήρως τα ομοιογενή συστήματα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 **Άρθρο 1: Στόχοι.** Μεταξύ των στόχων, η πρόταση αναφέρει τον στόχο της εξεύρεσης μιας κοινής προσέγγισης για τον έλεγχο των επικινδυνών και παράνομων εμπορευμάτων. Εάν ληφθούν υπόψη τα όσα υποδεικνύει η ΕΟΚΕ στο σημείο 2.5.4, ο στόχος αυτός πρέπει να διατυπωθεί διαφορετικά.

3.2 Άρθρο 3: Ανταλλαγή δεδομένων. Στο εδάφιο δ), το άρθρο ορίζει ότι τα τελωνειακά συστήματα πρέπει να επιτρέπουν την ανταλλαγή δεδομένων με «άλλ[ες] διοικήσε[ις] ή υπηρεσι[ες] που εμπλέκονται στη διεθνή κυκλοφορία εμπορευμάτων, εφεξής καλούμενες 'λοιπές διοικήσεις ή υπηρεσίες'». Η ΕΟΚΕ έχει ήδη εκθέσει αναλυτικά τις απόψεις της σχετικά με τον περιορισμένο χαρακτήρα αυτού του ορισμού (βλ. σημείο 2.4 και εξής). Εάν η υπόδειξη της να συμπεριληφθεί το πρόγραμμα της Χάγης στο κεφάλαιο «Εναρμόνιση με τις άλλες πολιτικές και στόχους της Ένωσης» ληφθεί υπόψη, η διατύπωση αυτού του εδαφίου πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα. Ούτως ή άλλως, η διατύπωση του σημείου αυτού, η οποία προσφέρεται για εναλλακτική ερμηνεία του κειμένου, πρέπει να καταστεί σαφέστερη: είτε πρέπει να γίνει λόγος για «άλλ[ες] διοικήσε[ις] (...) που εμπλέκονται στη διεθνή κυκλοφορία εμπορευμάτων» και να εννοούνται οι «υπηρεσίες», είτε πρέπει να γίνει λόγος για «διοικήσεις» γενικά, περίπτωση στην οποία είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι με την διατύπωση αυτή η Επιτροπή επιθυμεί να καθιερώσει μία σαφή σύνδεση με το πρόγραμμα της Χάγης. Η διατύπωση, η οποία είναι κάπως αόριστη, και κατ' επέκταση η ερμηνεία της, αφήνουν μεγάλο περιθώριο αβεβαιότητας.

3.3 Άρθρο 4: Συστήματα, υπηρεσίες και χρονοδιάγραμμα. Όπως αναφέρεται στο σημείο 2.7, οι προθεσμίες που προβλέπονται για τη θέση σε λειτουργία του συστήματος φαίνονται εξαιρετικά αισιόδοξες: η Επιτροπή θα έπρεπε να εξακολουθεί να συζητεί με τα κράτη μέλη και τις άμεσα ενδιαφερόμενες υπηρεσίες τους τις τεχνικές πτυχές ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι θα είναι σε θέση να επιβεβαιώσουν ότι μπορούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους στις ημερομηνίες που έχουν καθοριστεί.

3.4 Άρθρο 9: Πόροι. Το άρθρο προβαίνει σε κατανομή μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών των πόρων που απαιτούνται σε επίπεδο προσωπικού, προϋπολογισμού και τεχνικών μέσων: η Επιτροπή έχει την ευθύνη των κοινοτικών στοιχείων, τα κράτη μέλη την ευθύνη των εθνικών. Η διατύπωση του άρθρου αυτού είναι ορθή, συνδέεται ωστόσο με την διατύπωση του άρθρου 10 σε ό,τι αφορά την σημασία και το περιεχόμενο των εννοιών «κοινοτικά στοιχεία» και «εθνικά στοιχεία».

3.5 Άρθρο 10: Δημοσιονομικές διατάξεις. Και αυτό το άρθρο δεν επιδέχεται κριτική στο επίπεδο της διατύπωσης, παρουσιάζει ωστόσο κινδύνους στο επίπεδο της ερμηνείας. Η τρίτη παράγραφος ορίζει ότι τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την ευθύνη των εθνικών στοιχείων, «συμπεριλαμβανομένων των διεπαφών με τους λοιπούς δημόσιους οργανισμούς και οικονομικούς φορείς». Με τον τρόπο αυτό, συμπεραίνεται ότι οι **πύλες** — που κατά κανόνα λειτουργούν στην εθνική γλώσσα και έχουν οργανωθεί με βάση τις ανάγκες των φορέων εκάστου κράτους μέλους — συμπεριλαμβάνονται στα **εθνικά στοιχεία**. Η αιτιολογική έκθεση εξηγεί ωστόσο (βλ.

σημείο 2.6) ότι οι πύλες περιλαμβάνονται στα κοινοτικά στοιχεία: μία ερμηνεία που διαφεύγει σε οιονδήποτε διαβάσει μόνον το κείμενο του άρθρου. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το εν λόγω εδάφιο πρέπει να αναθεωρηθεί: επί της ουσίας, εάν γίνουν δεκτές οι παρατηρήσεις της, σε αντίθετη όμως περίπτωση, τουλάχιστον για τους τύπους, για να γίνει σεβαστή η αρχή της διαφάνειας.

3.6 Άρθρο 12: Εκθέσεις. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διαβιβάζουν στην Επιτροπή, έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους, ετήσια έκθεση για την πρόοδο των εργασιών και τα αντίστοιχα αποτελέσματα. Από την πλευρά της, η Επιτροπή διαβιβάζει στα κράτη μέλη, έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου έτους, μία συγκεφαλαιωτική έκθεση η οποία πρέπει να παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ενδεχόμενων επιτόπιων και λοιπών ελέγχων. Καταρχήν, η ΕΟΚΕ δεν έχει τίποτε να αντιτάξει, τίθεται εντούτοις το ερώτημα ποιες είναι οι επιπτώσεις των «επιτόπιων ελέγχων» και κατά πόσον τα αποτελέσματά τους πρέπει να κοινοποιούνται.

3.7 Άρθρο 13: Διαβουλεύσεις με τους οικονομικούς φορείς. Προβλέπεται ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ζητούν «τακτικά» τη γνώμη των οικονομικών φορέων σε όλα τα στάδια προετοιμασίας, ανάπτυξης και εγκατάστασης των συστημάτων και υπηρεσιών. Η διαδικασία διαβούλευσης πρέπει να πραγματοποιείται μέσω ενός μηχανισμού διαβουλεύσεων που συγκεντρώνει τακτικά αντιπροσωπευτικό δείγμα οικονομικών φορέων. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτού του είδους ο μηχανισμός είναι συνεπής προς την κοινοτική πρακτική και σέβεται τις αρχές της διαβούλευσης και της διαφάνειας. Εξάλλου, εάν ληφθεί υπόψη η σχετική εμπειρία, καθίσταται σαφές ότι πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι διαβουλεύσεις δεν θα οδηγήσουν στη διατύπωση ανόμοιων απαιτήσεων και στην έκφραση αντίθετων τάσεων, διότι στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να προκύψουν εμπόδια τα οποία για να ξεπεραστούν θα χρειαστεί να καταναλωθεί τεράστιο χρονικό διάστημα ή να γίνουν παράλογοι συμβιβασμοί. Συνεπώς είναι σκόπιμο η φάση των διαβουλεύσεων να είναι τόσο εξαντλητική όσο χρειάζεται για να είναι παράλληλα συμβατή με την απαίτηση της λήψης αποφάσεων χωρίς καθυστέρηση.

3.8 Άρθρο 14: Χώρες υπό διαπραγμάτευση προσχώρησης και υποψήφιες χώρες. Το συγκεκριμένο άρθρο ορίζει ότι η Επιτροπή ενημερώνει τις εν λόγω χώρες σχετικά με τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται και σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται κατά τα διάφορα στάδια, επιτρέποντάς τους να συμμετέχουν σε αυτά. Η διατύπωση είναι αόριστη: δεν διευκρινίζεται εάν οι χώρες αυτές μπορούν να συμμετέχουν ως ενεργά μέλη ή μόνον ως παρατηρητές, εάν τους επιτρέπεται να θέσουν σε λειτουργία παράλληλα τελωνειακά συστήματα ενόψει της προσχώρησής τους και εάν, στην περίπτωση αυτή, θα μπορούν να εισπράττουν εισφορές από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Η ΕΟΚΕ ζητεί η σχετική διάταξη να διατυπωθεί κατά τρόπο πιο διαφανή.

Βρυξέλλες, 13 Σεπτεμβρίου 2006

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND